

Gemeente Den Haag
T.a.v. mevrouw M. Vavier

Verzonden per email

Betreft : advies van de Stedelijke Ouderencommissie: aandachtspunten voor het Haagse Ouderenbeleid in het algemeen en meer in het bijzonder betreffende de huisvesting voor senioren, de informatievoorziening en de zorg voor ouderen
Referentie : br 640 -2024
Datum : Den Haag, 9 januari 2024

Geachte mevrouw Vavier,

Als Stedelijke Ouderencommissie adviseren wij het gemeentebestuur over tal van zaken die senioren raken. Vanuit die functie brengen wij het volgende onder uw aandacht.

In een notendop: wij maken ons grote zorgen over de huidige positie van minder draagkrachtige Haagse ouderen en over onze stad Den Haag die de komende jaren sterk zal vergrijzen. Deze situatie en het toekomstperspectief van toenemende vergrijzing vraagt om een adequaat, zichtbaar en specifiek seniorenbeleid. Naar wij menen is deze onvoldoende zichtbaar c.q. ontbreekt dit. Daarnaast vragen wij meer inzet op het terrein van wonen en zorg voor ouderen. Wij lichten dit hieronder toe.

1. Algemeen ouderenbeleid

De SOC is verheugd dat de ambtelijke formatie bij OCW en DSO voor de doelgroep ouderen bij de gemeente Den Haag weer redelijk op orde is. Echter er is veel werk aan de winkel en dat vraagt om een daarbij passende ambtelijke capaciteit. Het ouderenbeleid is nu onderdeel van het Sociaal Domein en belegd bij beleidsmedewerkers van verschillende diensten zoals van OCW, SZW en DSO. Wij maken ons zorgen over deze versnippering en het ontbreken van een aansturing op het brede dossier ouderen. Wij missen een breder programma voor het te voeren beleid 2024-2028 met concrete, meetbare actiepunten, duidelijke prestatieafspraken en wie waarop aanspreekbaar is voor het eindresultaat. Wij pleiten voor de aanstelling van een voldoende gemandateerde programmamanager die dienst overstijgend kan werken. Het is opvallend dat in het Collegeprogramma wel gesproken wordt over specifiek jeugdbeleid maar beleid en acties voor ouderen komen slechts incidenteel voor. Wij onderstrepen dat het voor de samenleving van groot belang is dat er een goed integraal jeugdbeleid is maar ook een goed zichtbaar integraal ouderenbeleid. Immers dit dient het belang van ons allen.

Ook buiten de gemeente is de zorg voor ouderen op veel punten voor verbetering vatbaar. Zo signaleert de SOC een versnipperd zorglandschap met een veelheid aan thuiszorgorganisaties, zorgaanbieders, huisartsen en welzijnsaanbieders die naast elkaar per stadsdeel c.q. wijk actief zijn zonder dat zij het van elkaar weten. Wij hebben vraagtekens bij de efficiency en kosten daarvan.

Secretariaat: Zilverstraat 2 . 2544 ER . Den Haag . Tel.: 070 – 362 78 06 . E-mail: info@socdenhaag.nl . www.socdenhaag.nl . IBAN nr. NL61INGB0006097991 . KvK Haaglanden 40412483

De zorg staat onder druk. Dit vraagt om optimalisering van de relatie tussen zorg- en welzijnpartijen. De ouderen die zorg nodig heeft dient centraal te staan. Wij menen dat concentratie en samenhang van het aanbod van thuiszorgorganisaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties per stadsdeel beter afgestemd zou kunnen worden bijvoorbeeld in de vorm van zorgconvenanten.

Wij gaan ervan uit dat er periodiek overleg is tussen de gemeente als financier van welzijn en ondersteunende zorg (WMO) en de zorgverzekeraars die in Den Haag actief zijn. Mogelijk kan in dat overleg de hierboven geschetste problematiek hier aan de orde kunnen komen.

Aandachtspunten:

- A> Wij pleiten voor de aanstelling van een voldoende gemandateerde programmamanager seniorenbeleid die dienst overstijgend kan werken en leiding kan geven aan een team seniorenbeleid.
- B> Wij pleiten voor de ontwikkeling van een breder programma Seniorenbeleid 2024-2028 met concrete, meetbare actiepunten en duidelijke prestatieafspraken.

2. Huisvesting voor Ouderen en doorstroming

Op het dossier ouderen en wonen zijn vier acties zichtbaar. Onderstaand een beknopte samenvatting en aandachtspunten.

- *Woonvisie en lokale woonzorgvisie*

De SOC wil graag betrokken worden bij de brede woonvisie en de lokale woonzorgvisie. Dat is nu nog niet het geval. Inmiddels hebben wij begrepen dat de woonzorgvisie vertraagd is en dat de SOC alsnog zal worden uitgenodigd om mee te praten. De deelname van de SOC aan de woonvisie is nog niet geregeld. Wel zijn contacten gelegd met de projectleiding om dit te regelen. Wel waren wij betrokken bij de gesprekken over de regionale woonzorgvisie. Opmerkelijk is dat in deze regionale woonzorgvisie senioren met vragen over wonen in combinatie met zorg dienen te concurreren met arbeidsmigranten, woonwagendwoners en studenten. Groepen die, naar ons inzicht, eigenlijk geen structurele zorg nodig hebben. Dit benadeelt de positie van ouderen in het algemeen. Daarnaast signaleert een woningcorporatie dat ouderen met een zorgindicatie vanuit de WLZ geen voorrang hebben op een geschikte woning met zorg volgens het toewijzingsstelsel van woningcorporaties. Deze kwetsbare mensen belanden dan op de jarenlange wachtlijst voor een geschikte corporatiewoning. Inmiddels is met de woningcorporaties afgesproken dat Hagenaars van 65 jaar en ouder die in een woning van de woningcorporaties wonen vanaf 3 november 2023 onder voorwaarden eerder aan de beurt zijn voor een woning zonder trap.

Uiteraard hebben mensen met een urgentieverklaring vanwege medische redenen ook voorrang. Punt van aandacht blijft dat bij woningcorporaties een groot tekort aan nultredenwoningen is. Daarom adviseren wij om leegstaande- of binnenkort leegkomende gebouwen als locatie voor dienst overstijgend, aanleunwoningen of zorgwoningen aan te wijzen. Dit om het tekort aan passende huisvesting terug te dringen van het toenemend aantal senioren met een woonvraag in combinatie met zorg van 75 jaar en ouder die niet kunnen verhuizen naar een zorginstelling.

Ons is gebleken dat ouderen na de spoedeisende hulp of ziekenhuisopname vaak te snel naar huis worden gezonden. Zonder dat zij voldoende redzaam zijn of over een mantelzorger beschikken. Om die reden pleiten wij ervoor om leegstaande - of binnenkort leegkomende gebouwen die geschikt zijn voor eerste opvang en revalidatie van deze ouderen na ziekenhuisopname voor dit doel te bestemmen.

- *Convenant zorgdoelgroepen en Doorbraakplan*

Er is binnen de gemeente veel aandacht voor het doorbraakplan en het convenant huisvesting zorgdoelgroepen. Maar de kwetsbare ouderen hebben hierin geen prioriteit als het gaat om verdeling van woonruimte. Er is vooral aandacht voor huisvesting voor daklozen en mensen die uit residentiële voorzieningen komen zoals psychiatrische ziekenhuizen en detentie. Nieuwe initiatieven inclusief wonen voorzien in samenwonen van ouderen met o.a. doelgroepen als psychiatrische patiënten. Voor ouderen is dit echter onwenselijk gezien hun leeftijd en kwetsbaarheid, zeker als binnen de woongemeenschap geen begeleiding door conciërge of maatschappelijk werk aanwezig is. De recente problemen van bewoners met deze vorm van inclusief wonen in Loosduinse Hof illustreren dat. Volgens de SOC horen deze zorgdoelgroepen in voorzieningen begeleid wonen met aparte specifieke begeleiding. Wel is SOC voorstander van inclusief wonen van ouderen samen met jongeren.

- *Doorstroming*

De druk op de woonmarkt zou enigszins kunnen worden gelenigd door doorstroming, Om doorstroming van ouderen te bevorderen uit grote huizen naar kleinere appartementen is het nodig dat er voldoende betaalbaar en geschikt alternatief woonaanbod is voor ouderen in de wijk /stad. Zoals 0-tredenwoningen, appartementen met een lift, groepswonen of het idee van het samen wonen in een Knarrenhof dicht bij winkels, huisarts, apotheek, zorgvoorzieningen en openbaar vervoer. Dit geldt zowel voor de private als voor de sociale sector. Prognoses van de groei van het aantal ouderen per stadsdeel zijn daarbij uitgangspunt.

Voor doorstroming is een goede en toegankelijke informatievoorziening essentieel.

Zo dient het alternatieve aanbod voor ouderen op diverse manieren zichtbaar te zijn:

- Via folders en de schrijvende pers zoals de Stadskrant, Posthoorn. e.d.;
- Fysiek via de Servicepunten XL of via een informatiepunt voor ouderen in stadhuis of in bibliotheken;
- Via Ouderenconsulenten en Doorstroommakelaars.
- Via een te ontwikkelen woningruilapp
- Online via de webpagina 'Wonen voor ouderen';

Na een jaar vertraging is het beleidsdoel om binnen de gemeente Den Haag te zorgen voor een website 'huisvesting voor senioren' weer opgepakt. De website is in de loop van de tijd afgeslankt tot een webpagina 'huisvesting voor senioren' als onderdeel van de website van de gemeente Den Haag. De SOC heeft herhaaldelijk input hiervoor geleverd en is in afwachting van het resultaat. Wel heeft SOC naast de digitale informatie herhaaldelijk aandacht gevraagd voor papieren informatie via de stadskrant en folders en een fysiek aanspreekpunt in het stadhuis of bij de bibliotheken. Met vragen over wonen kunnen senioren een beroep doen op de Servicepunten XL. Wij hebben ervoor gepleit om de Servicepunten XL te evalueren op zichtbaarheid, kwaliteit en effectiviteit.

Daarnaast is het nodig dat ouderen praktische begeleiding krijgen bij verhuizing, bij opruimen, weggooien en adreswijzigingen. Hier zien veel ouderen tegenop.

Mogelijk kunnen vrijwilligers van welzijnsorganisaties hier een rol in spelen, al of niet tegen betaling

Aandachtspunten:

- A> Betrek de SOC bij de brede woonvisie en de lokale woonzorgvisie.
- B> Bestem leegstaande of leegkomende gebouwen voor eerste opvang en revalidatie van ouderen na ziekenhuisopname of voor de bouw van zorg- of aanleunwoningen
- C> Stimuleer nieuwe initiatieven voor senioren die met jongeren samen willen wonen. Samenwonen van ouderen met o.a. doelgroepen als psychiatrische patiënten lijkt onwenselijk gezien hun leeftijd en kwetsbaarheid, zeker als binnen de woongemeenschap geen begeleiding door conciërge of maatschappelijk werk aanwezig is.
- D> Schep voorwaarden om doorstroming te stimuleren zoals goede informatie voorzieningen (Click, Call en Face) en zorg voor praktische individuele begeleiding.

Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

STEDELIJKE OUDEREN COMMISSIE

namens bestuurleden Ivonne Keuzenkamp en Bob Meerstadt

Gert van Capelleveen

voorzitter

cc. Nina van Haren – gemeente Den Haag

Corine de Groot – gemeente Den Haag